

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ
ХАРКІВСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТОЛОГІВ

**ЦИФРОВА МОДЕРНІСТЬ
І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ:
НОВІ РИЗИКИ, НОВІ
РАЦІОНАЛЬНОСТІ**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 30 квітня 2026 р.)

Харків
«Право»
2026

DOI: <https://doi.org/10.31359/9786178848415>

УДК 001+004+005+14+159.9+2+316+32+34+35+37+65+7+81

Ц72

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
№ 396 від 17 березня 2026 р.*

Редакційна колегія:

Панфілов О. Ю., доктор філософських наук, професор (голова);

Герасіна Л. М., докторка соціологічних наук, професорка;

Прудников В. А., кандидат юридичних наук, доцент;

Стасевська О. А., кандидатка філософських наук, доцентка;

Чернишова Т. О., кандидатка філологічних наук, доцентка

Цифрова модерність і штучний інтелект: нові ризики, нові
Ц72 раціональності : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 квіт. 2026 р.) / [редкол.: Панфілов О. Ю. (голова), Герасіна Л. М., Прудников В. А. та ін.] ; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики ; Харків. асоц. політологів. – Харків : Право, 2026. – 118 с. – DOI: <https://doi.org/10.31359/9786178848415>.

ISBN 978-617-8848-41-5

Матеріали конференції містять доповіді, у яких висвітлено феномен цифрової модерності як нового етапу розвитку цивілізації, де штучний інтелект і великі дані стають визначальними чинниками формування соціальної реальності. Автори збірки аналізують трансформацію класичних уявлень про раціональність, суб'єктність і безпеку в умовах радикальної невизначеності, цифрову культуру метамодерну, міжнародні відносини в цифрову епоху. У фокусі уваги авторів – етичні дилеми впровадження ШІ в державне управління та право, трансформація освітніх парадигм, а також пошук нових форм соціальної згуртованості в умовах алгоритмізації публічного простору.

УДК 001+004+005+14+159.9+2+316+32+34+35+37+65+7+81

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

© ГО «Аналітичний центр сучасної гуманітаристики», 2026

© Харківська асоціація політологів, 2026

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2026

ISBN 978-617-8848-41-5

March 2010 at the 1081st meeting of the Ministers' Deputies) URL: <https://search.coe.int/cm?i=0912594880205515> (accessed date: 21.04.2026).

15. Human rights, sexual orientation and gender identity. Resolution adopted by the Human Rights Council (A/HRC/RES/17/19). *United Nations. Human Rights Council*. URL: <https://docs.un.org/en/a/hrc/res/17/19> (accessed date: 21.04.2026).

Науковий керівник: кандидат політичних наук, доцент *Д. С. Коротков*

Чабан Я. В.,
здобувач другого (магістерського) рівня
вищої освіти
навчально-наукового інституту
міжнародних відносин,
Харківський національний економічний
університет імені С. Кузнеця

РОЛЬ G7 ТА G20 У ФОРМУВАННІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ РОЗВИТКУ ШІ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЇ

У сучасному світі штучний інтелект і цифрові технології стали не просто інструментами розвитку, а повноцінними факторами, що визначають характер міжнародних відносин. Якщо раніше держави змагалися за території, ресурси чи військову перевагу, то сьогодні дедалі більшого значення набувають дані, цифрова інфраструктура та контроль над технологіями [1]. У науковій літературі підкреслюється, що дані поступово трансформуються у стратегічний ресурс, який впливає на економічну конкурентоспроможність і політичний вплив держав.

За таких умов ключову роль відіграють міжнародні платформи, зокрема G7 та G20, які формують підходи до регулювання штучного інтелекту та цифровізації на глобальному рівні. Важливо, що усі країни G7 також входять до G20, що створює можливість трансляції напрацьованих ними підходів на ширший міжнародний рівень, хоча цей процес не є автоматичним і передбачає адаптацію до інтересів інших учасників [5, р. 3–6].

У цьому сенсі штучний інтелект є не лише технологією, а й інструментом міжнародної політики. Через його використання держави встановлюють

стандарти, впливають на правила глобальної взаємодії та формують коаліції у сфері технологічного розвитку [5, р. 8–10]. Показовим прикладом є започаткований у 2023 році Hiroshima AI Process, який спрямований на впровадження спільних підходів до регулювання генеративного ШІ [2]. У його межах були розроблені керівні принципи та міжнародний кодекс поведінки для компаній, що створюють передові системи штучного інтелекту. Згідно з відповідними документами, передбачається оцінка ризиків, забезпечення прозорості алгоритмів і підвищення відповідальності розробників, а також запровадження добровільних зобов'язань щодо тестування систем і інформування користувачів [4, р. 20].

Таким чином, діяльність G7 можна розглядати як інструмент нормативного впливу в міжнародних відносинах. Через формування стандартів ці країни задають рамки, які поступово інтегруються у глобальну практику, хоча ступінь їх імплементації залежить від позицій інших держав [5, р. 11–13]. Це відповідає концепції «м'якої сили», коли вплив здійснюється не через примус, а через правила, стандарти та привабливість моделей розвитку.

Водночас підхід G20 відображає іншу сторону міжнародних відносин – необхідність компромісу між різними економічними та політичними системами. У 2019 році країни G20 підтримали принципи штучного інтелекту, розроблені OECD, які закріплюють ідею людиноцентрованого ШІ [6]. Ці принципи підкреслюють важливість інклюзивного розвитку, прозорості та підзвітності, що дозволяє сформуванню спільну основу для співпраці навіть між країнами з різними підходами до регулювання технологій [7].

Особливо помітною є роль G20 у просуванні цифрової публічної інфраструктури. У документах G20 підкреслюється, що цифровізація державних послуг, систем ідентифікації та електронних платежів, є ключовим фактором економічного розвитку та соціальної інтеграції. У цьому процесі штучний інтелект стає інструментом підвищення ефективності управління та доступності послуг [4, р. 30–35]. Водночас це створює нові залежності між країнами, оскільки технології часто розробляються обмеженою кількістю держав або транснаціональних корпорацій.

Разом із цим, питання контролю над даними стає одним із центральних у міжнародних відносинах. Дані дедалі частіше розглядаються як стратегічний ресурс, що впливає на економічну та політичну силу держав. З огляду на зростання ролі даних, концепція Data Free Flow with Trust, запропонована в межах G7, передбачає вільний обіг даних за умови дотримання високих

стандартів безпеки та довіри [3]. Водночас низка країн G20 підтримує політику локалізації даних, що відображає прагнення до цифрового суверенітету [5, р. 6–8]. Це свідчить про те, що навіть у цифровій сфері міжнародні відносини залишаються простором конкуренції інтересів і моделей розвитку.

З метою систематизації підходів до регулювання даних та їх значення для міжнародних відносин доцільно представити узагальнену класифікацію (табл. 1), яка має аналітичний характер і ґрунтується на узагальненні сучасних досліджень [3; 5].

Таблиця 1

Підходи до регулювання даних та їх значення для міжнародних відносин

Підхід	Значення для міжнародних відносин
Вільний обіг даних	сприяння глобальній інтеграції та економічній взаємозалежності
Локалізація даних	посилення державного контролю та цифрового суверенітету
Мінімізація даних	зниження ризиків зловживання даними та підвищення безпеки
Технології захисту	формування довіри у міжнародному цифровому середовищі

Джерело: складено автором на основі [3; 5].

Зазначені процеси сприяють формуванню нових напрямів міжнародної політики. Зокрема, виникає технологічна дипломатія, у межах якої держави змагаються за встановлення глобальних стандартів у сфері цифрових технологій. Крім того, зростає значення інформаційної безпеки, оскільки штучний інтелект може використовуватися для дезінформації та кіберзагроз [1]. Це, у свою чергу, стимулює держави до активнішої координації політики та розвитку міжнародного співробітництва.

У розвитку зазначених процесів взаємодія між G7 і G20 відіграє ключову роль. Вона демонструє механізм формування глобальних норм: спочатку в межах G7 як групи країн зі спільними цінностями та високим рівнем технологічного розвитку, а згодом – у межах G20, де ці підходи адаптуються до ширшого кола держав із різними інтересами та рівнем розвитку [5, р. 6–7].

Для наочного порівняння ролей цих двох платформ у формуванні глобальної цифрової політики доцільно звернутися до таблиці 2.

Таблиця 2

Порівняльна роль G7 та G20 у формуванні глобальної цифрової політики

Критерій	G7	G20
Роль	формування стандартів норм	узгодження інтересів і підходів
Тип впливу	переважно нормативний	багатосторонній та компромісний
Пріоритет	безпека, цінності та регулювання	розвиток, доступ і інклюзивність
Дані	відкритість за умов довіри	поєднання відкритості та контролю

Джерело: складено автором на основі [3; 5].

Наслідком зазначених процесів може стати як посилення глобальної співпраці, так і фрагментація цифрового простору. У науковій літературі це явище часто описується як «Splinternet» – поділ світу на окремі цифрові екосистеми з різними правилами та стандартами регулювання [1].

Для України ці процеси мають стратегічне значення. Орієнтація на стандарти G7 та Європейського Союзу сприяє інтеграції у глобальний цифровий простір, залученню інвестицій, розвитку інновацій та зміцненню кібербезпеки в умовах сучасних викликів.

Отже, діяльність G7 та G20 підтверджує, що штучний інтелект і цифровізація стали ключовими інструментами сучасних міжнародних відносин. Вони впливають на баланс сил, формують нові механізми співпраці та визначають напрям трансформації глобальної політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Artificial Intelligence Index Report 2024. *Stanford University*. URL: <https://hai.stanford.edu/ai-index/2024-ai-index-report> (accessed date: 15.04.2026).
2. Commission welcomes G7 leaders' agreement on Guiding Principles and a Code of Conduct on Artificial Intelligence. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_5379 (accessed date: 15.04.2026).

3. Digital Agency of Japan. Data Free Flow with Trust (DFFT) and international relations. URL: <https://www.digital.go.jp/en/policies/dfft/international-relations> (accessed date: 15.04.2026).
4. G 7 Toolkit for Artificial Intelligence in the Public Sector. Paris: OECD Publishing, 2024. 92 p. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/10/g7-toolkit-for-artificial-intelligence-in-the-public-sector_f93fb9fb/421c1244-en.pdf (accessed date: 15.04.2026).
5. Khasru S. M., Gillwald A., Sesan 'G., Zondi S. International AI governance: the importance of G7 – G20 synergy. 2025. 11 p. URL: https://www.cigionline.org/static/documents/TF1_Khasru_et_al_rev.pdf (accessed date: 15.04.2026).
6. Recommendation of the Council on Artificial Intelligence. *OECD*. 2019. URL: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0449> (accessed date: 22.04.2026).
7. UNESCO Welcomes G20 Digital Economy Working Group's Focus on Artificial Intelligence for Inclusive Sustainable Development and Inequalities Reduction. *UNESC16 O*. September 16, 2024. URL: <https://www.unesco.org/en/articles/unesco-welcomes-g20-digital-economy-working-groups-focus-artificial-intelligence-inclusive> (accessed date: 15.04.2026).

Науковий керівник: кандидат політичних наук, доцент *Д. С. Коротков*

Секція: Міжнародні відносини

Дика П. Я.

Think tank як інструмент протидії інформаційним
загрозам в Україні. 75

Кислова К. О.

Еволюція дипломатії: від традиційних практик до цифрових
форм комунікацій 79

Корнейко А. М.

Анатомія загроз: приховані ризики сучасних міграційних
хвиль 83

Коротков Д. С.

М'яка сила як ресурс впливу: інструменти, показники
та сучасні практики 95

Павленко С. Б.

Вплив неурядових організацій на міжнародну політику..... 100

Пастоцьук Д. О.

Еволюція міжнародного захисту прав ЛГБТ-спільнот:
від стигматизації до формування універсальних стандартів.. 104

Чабан Я. В.

Роль G7 та G20 у формуванні міжнародних відносин
в умовах розвитку ШП та цифровізації.. 110

Наукове видання

ЦИФРОВА МОДЕРНІСТЬ І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: НОВІ РИЗИКИ, НОВІ РАЦІОНАЛЬНОСТІ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 30 квітня 2026 р.)

Редактор *Т. О. Чернишова*

Підписано до друку 04.05.2026. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 6,9. Обл.-вид. арк. 6. Тираж 100 пр. Зам. № 662

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20
Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>
E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт Плюс»,
вул. Весніна, 12, м. Харків, 61023, Україна,
тел. (097) 445-07-79
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8388 від 16.07.2025